

Tóth János

Saáry Éva élete és munkássága

Saáry Éva festményeiből és irodalmi munkásságából 1994 óta minden évben kiállítást rendez a Magyar Olajipari Múzeum (MOIM) az ország valamely helységében. Így érthető Saáry Éva és a MOIM szoros kapcsolata.

1929. november 28-án született Balatonkenesén. Elemi iskoláit Budapesten, Szolnokon, Rákoshegyen, középiskolai tanulmányait pedig a budapesti Notre Dame de Sionban és a Szilágyi Erzsébet Leánygimnáziumban végezte. 1948-ban érettségizett. Közben Szimon Jenő magániskolájában festéssel foglalkozott, a Fényképész Szakiskolában (Sevcsik Jenő volt a tanára) szakmunkás képzést kapott. Tanult a fentiekén kívül zenét, táncot, nyelveket (német, francia, orosz, latin), gép- és gyorsírást. 1948–52 között a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemre járt, ahol geológus-diplomát szerzett. 1952–56: első férjével, Dedinszky Jánossal együtt először a göcseji MASZOLAJ-nál (Magyar-Szovjet Olaj Rt.), majd - válásuk után - a Révfülöp központú Balatonvidéki Ásványbánya Vállalatnál, később a Pestvidéki Ásványbánya Vállalatnál volt kutató geológus. 1956 novemberében, a forradalom leverése után menekült nyugatra. Svájcban kért politikai menedéket. Először Párizsban, majd Francia Egyenlítői Afrika Gabon tartományában, a SPAEF (Société des Pétroles d'Afrique Équatoriale Française) alkalmazásában, olajkutatóként tevékenykedett. Újabb házasságot kötve Larroudé Joseph nevű kolégájával, elnyerte a francia állampolgárságot. Két lányuk született - Sophie és Ágnes -, akik megtanultak tökéletesen magyarul, és fontos szerepet vállaltak a nyugati Magyar Cserkészletben. Az 1960-as évek elején, családi okokból, fölhagyott a földtani munkával, s a dél-svájci Lugánóban telepedett le véglegesen, ahol azóta is él és dolgozik, mint szabad újságíró, festő- és fotóművész. 1959 óta rendszeresen ír nyugati magyar lapoknak (Bécsi Magyar Híradó, Nemzetőr, Irodalmi Újság, Új Látóhatár, Katolikus Szemle, Kanadai Magyarság, Új Világ, Amerikai Magyar Hírlap, ausztráliai Magyar Élet stb.) politikai eszme-futtatásokat, riportot

kat, útirajzokat, kritikákat, tanulmányokat, verseket. Versei és prózai írásai több kötetben jelentek meg - magyarul, franciául, németül. 1992 óta Magyarországon is publikál. 1975 óta a Ticinói Magyar Egyesületnek (TME) hol elnöke, hol alelnöke, 1976-92 között pedig a Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör (SMIKK) ügyvezető elnöki tisztét töltötte be. Ez utóbbi minőségben rendezte 15 éven át a nagyhírű Lugánói Tanulmányi Napokat, és szerkesztette a kör kiadványait. 1965 óta rendszeres tárlatok keretében mutatja be festményeit, grafikáit, művészi fotóit. Könyvművészeti tevékenysége is jelentős: fedőlapterveket, illusztrációkat készít. Első budapesti kiállítására 1992-ben, a Károlyi palotában került sor. Ezt a bemutatkozást több magyarországi tárlat követte. Jól beszél németül, angolul, olaszul, franciául és egy kicsit oroszul is. Sokat utazott Európában, Amerikában, Ázsiában és Afrikában.

Művészi és irodalmi munkássága dokumentumainak jelentős részét a MOIM-ban helyezte el. Fontos irodalmi, irodalomtörténeti anyaga a Petőfi Irodalmi Múzeumban, míg fényképészeti anyaga a kecskeméti Fotótörténeti Múzeumban található meg.

A felsoroltakon kívül több mint 50 gyűjteményes munkában (évkönyvek, emlékkönyvek, antológiák, tanulmánykötetek stb.) - idehaza és külföldön - jelentek meg írásai. Ezenkívül 12 könyvet (tanulmánykötet) szerkesztett (Magyar mérleg I-III. kötet, Gesta Hungarorum I-III. kötet stb.).

Saáry Éváról rengeteg cikk jelent meg Magyarországon és a világ valamennyi - magyarok által is lakott - országában, helyi nyelven és magyarul.

Tíz tv-adás és rádióadás szólt a művésznő munkásságáról.

1973-tól számos díjban, kitüntetésben és elismerésben részesült. 1995-ben a Magyar Köztársaság Érdemrend tisztikeresztjével adományozásával ismerték el a Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör létrehozásában és eredményes működésében végzett kiemelkedő tevékenységét.

Saóry
95



Toth János
igazgató úrnak
Magyar Olimpiai
Múzeum
H-8900-ZALAEGERSZEG
P.L. 68. UNGHERIA



Saóry
97



Toth János
igazgató úrnak
Magyar Olimpiai
Múzeum
H-8900-ZALAEGERSZEG
P.f. 68

Ungheria



A PRIORITY
PRIORITAIRE



Saary 98

Paphos



ÉVA SAÁRY

dugano/97

Önálló Könyvek

Átható csend (versek 1965-1972) A Szerző kiadása (Lugano), 1973. 142 old. Szenci Molnár Társaság (Budapest), 1991. 142 old. Százszorszép Kiadó (Budapest), 1994. 142 old.

Érdekes emberek (Nyugati magyar portrék, Vadnay Zsuzsával közösen) Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör (Zürich), 1981. 141 old.

Százféle szerelem (Versek 1970-1972) Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör (Zürich), 1984. 216 old.

Hol volt, hol nem volt... (Vallomások magamról és a korról, melyben élnem rendeltetett) Újváry-Griff (München), 1985. 212 old.

Silence profond (Versek francia nyelven) Coll. Cuadernos de la Rivista Cayey, N.26. (Cayey-Lugano), 1985. 65 old.

Lugánói tavasz (Versek 1964-1965) Háziipari előállítási könyv (Lugano), 1987. 33 old.

Káprázatok (Versek 1966-1968) Háziipari előállítási könyv (Lugano), 1987. 94 old.

Tüzes tarló (Versek 1969-1970) Háziipari előállítási könyv (Lugano), 1988. 101 old.

Sírjunk vagy ne vessünk? (Múlt és jelen fonákságok) Szenci Molnár Társaság (Budapest). 1991. 59 old.

Magyarországi kiállítások jegyzéke

- 1992 Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest
- 1994 Göcseji Múzeum és Magyar Olajipari Múzeum, Zalaegerszeg
- 1995 Jász Múzeum - Magyar Olajipari Múzeum - Magyarok Világszövetsége Jász-sági Csoportja, Jászberény
- 1996 Népfőiskola Alapítvány, Lakitelek
- 1997 Batthyány kastély, Körmend
- 1998 Egervári Esték, Egervár Várkastély
- 1999 Féja Géza Művelődési Ház, Esztergom
- 2000 Erkel Ferenc Olajipari Művelődési Ház, Nagykanizsa
- 2001 Bartók Béla Művelődési Otthon, Gellénháza
- 2002 Vigadó Galéria, Budapest

Olajos történetek*

A 102-es begatyásodott

A MAORT-os (Magyar Amerikai Olajipari Részvénytársaság) időkben történt.

Az öreg Benyák kútkezelőként dolgozott a „MAORT-nál”.

Ez azt jelentette, hogy naponta végigjárta a már üzemelő kutakat, ha hibát talált, megjavította, vagy telefonon bejelentette a központnak.

Egyik alkalommal a 102-es kút leállt, nem működött. Az ellenőr a kúthoz kiépített telefonon beszólt a diszpécserközpontba.

- Itt Benyák! Mémök úr! A 102-es begatyásodott.
- Mit csinált, Benyák?!
- Be-ga-tyá-so-dott!!!
- Nem értem! Mit csinált?
- Hát akkor nem üzemel!

Rezét csokolom

Szintén az öreg Benyákkal történt. Az öreg - kútel-lenőrzései során - úgy intézte, hogy rövid kitéréssel útba ejtse a pincéjét.

Egyik meleg nyári napon is így történt. Kiült a boronapince magas topjára (talpgerenda, amely egyben a küszöb is volt) és iszogatót az árnyékon.

Közben a mérnök kiment kútel-lenőrzésre, de az öreggel sehol sem találkozott.

Gondolta, megnézi a pincéjénél.

Az öreg - meghallva a kocsizugását - beugrott a préházba, de az ajtót bezárni már nem volt ideje, csupán behajítani.

A mérnök megnyomta az ajtót, az engedett.

Az öreg az ajtó mögé, a sarokba állt, hogy ne vegyék észre. Persze a magas tőp miatt az ajtó is magasan

* A Göcsejben élő ember életét átalakította az olajipar. Gondolkodását azonban nem. A kis zalai távlat anekdotái nemcsak a szőlőhegyen és más mezőgazdasági munka közben születtek, az olajosokká válók is gazdagították ezt a műfajt. Molnár László két kiadást is megért dél-göcseji anekdotáiból (A nevetés egészség, Czupi Kiadó. Nagykanizsa, 1996 és 1999) válogattuk ezeket a történeteket. (A szerk.)